

Bilag R

**Naalakkersuisoq for Bolig, Byggeri og
Infrastruktur**

Dato: 29. oktober 2015

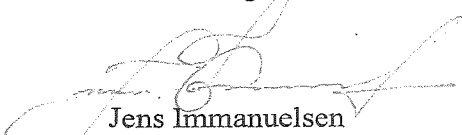
J.nr.: 01.31.11-00015

Finans- og Skatteudvalgets supplerende spørgsmål vedr. FFL 2016 til besvarelse onsdag den 4. november 2015, kl. 12.00 .

Finansudvalgets bemærkninger og spørgsmål:

Vedlagt fremsendes som bilag Anlægsudvalgets spørgsmål og bemærkninger til Finanslovsforslaget for 2016. Finansudvalget skal anmode Naalakkersuisut om at besvare udvalgets spørgsmål senest på ovennævnte dato.

Med venlig hilsen

Jens Immanuelson
Formand for Finans- og Skatteudvalget

Til Finans- og Skatteudvalget

Dato: 14. oktober 2015
J.nr.: 01.31.11-000xx

Finansudvalgets høring over anlægsudvalget del af FFL16

På vegne af Anlægsudvalget skal jeg takke mange gange for muligheden for at afgive høringssvar over Anlægsudvalgets dele af Finanslovsforslaget for 2016. Det er vigtigt og velkomment, at fagudvalgene på denne vis gives mulighed for at bidrage til Finansudvalgets arbejde med Finanslovsforslaget, således, at dette i højest mulige omfang udtrykker det samlede Inatsisartuts prioritering af Landskassens midler. Anlægsområdet er et væsentligt område i Finanslovsforslaget, og et område, som traditionelt tiltrækker sig meget opmærksomhed. Anlægsudvalget finder det derfor vigtigt at afgive sine bemærkninger til Finanslovsforslaget.

Anlægsudvalget fremsender disse bemærkninger til Finansudvalget med henblik på at Finansudvalget kan medtage disse bemærkninger i udvalgets kommende samrådsspørgsmål og/eller i udvalgets kommende betænkninger over Finanslovsforslaget. Anlægsudvalget ser frem til at erfare nærmere herom.

Anlægsudvalget har generelt kun ret få yderligere bemærkninger til Finanslovsforslaget, idet udvalget med tilfredshed noterer sig, at Finansudvalget i sine spørgsmål og bemærkninger til FFL16 har været meget grundige og stillet en lang række relevante spørgsmål vedr. det offentlige anlægsområde.

Anlægsudvalget tager i denne skrivelse udgangspunkt i de aktivitets- og formålsområder, som Finansudvalget har angivet som særligt relevante for Anlægsudvalget, idet udvalget dog har vurderet, at samtlige hovedkonti under aktivitetsområde 80-89 må siges at være relevante for Anlægsudvalget, idet hele det offentlige anlægsområde hører under Anlægsudvalgets ressortområde.

Hovedkonto 70.01.01 Administrations- og projektudgifter vedrørende anlægsområdet

- a) Hvornår forventes at de lejes som bebor ejendomme, der er ejet af Illuut A/S, kan læse om deres lejerettigheder i en lejelov frem for i en finanslov?

Hovedkonto 72.20.05 Tilskud til passagerbefordring

Anlægsudvalget finder, at det er positivt, at Finansudvalget i 2016 skal godkende Naalakkersuisuts forhandlingsmandat i forbindelse med kommende servicekontrakter på anlægsområdet. Anlægsudvalget skal venligst anmode om at Finansudvalget hører Anlægsudvalget, når en bevillingssag herom til sin tid fremsendes af Naalakkersuisut.

Anlægsudvalget finder derudover, at Naalakkersuisuts planer om anlæg af nye lufthavne bør samtænkes med de kommende servicekontrakter på trafikområdet.

Anlægsudvalget skal i denne sammenhæng henlede opmærksomheden på de to beslutningsforslag på trafikområdet, som det tidligere Anlægsudvalg fremsatte. Det nuværende anlægsudvalg har genfremsat det ene af disse forslag, og finder generelt, at de grundtanker som lå bag forslagene, nemlig at forsimpler og billiggøre den interne passagertransport med fly, fortsat er principielt støtteværdige, hvorfor også grundtankerne i disse forslag bør indgå i det nuværende Naalakkersuisuts undersøgelser på lufthavnsområdet.

Hovedkonto 72.20.10 Godstransport

Udvalget finder, at det er meget interessant og væsentligt, at man i 2011 ved benyttelse af en ekstern konsulent fandt rationaliseringsgevinster for 30 mio. kr. årligt i Royal Arctic Line (RAL). Havde disse rationaliseringsgevinster ikke været implementeret er det rimeligt at antage, at RAL's takster havde været nødt til at stige endnu mere i de senere år, end det rent faktisk har været tilfældet.

Mere generelt forekommer det uafviseligt i lyset af de store udfordringer, som Landskassen står over for, at der på lignende vis gennemføres tilsvarende grundige *eksterne* konsulentundersøgelser af andre af vores store offentlige monopol-virksomheder på forsyningsområdet, her særligt Tele Greenland, der indhenter ganske iøjnefaldende overskud hvert år. Dette ved kritisk at vurdere selskabets omkostnings- og personalestruktur med henblik på at fremme billigere telekommunikation og internet i alle dele af landet, og især på uddannelsesområdet.

Aktivitetsområde 80-89 Anlægsområdet

Den offentlige anlægsramme for de senere år, forstået som de samlede offentlige bevillinger i Finanslovene for de enkelte år på aktivitetsområde 80-89, fremgår af følgende tabel:

Finansår ¹	Anlægsrammen i FL/FFL (mio. kr.)	Tillægsbevilling i TB-lov (mio. kr.)	Samlet anlægsramme FL+TB (Mio. kr.)
FFL 16	613,5		
FFL15-II	607,7	-	-
FFL15-I	679,0	-	-
FL14	778,9	131,4	910,3
FL13	779,4	-124,9 ²	654,5
FL12	946,4	78,2	1.024,6
FL11	937,4	174,0	1.111,4
FL10	757,6	1,5	759,1

¹ Bemærk: Tabellen tager ikke højde for eventuelle offentlige investeringer foretaget udenom finansloven, f.eks. via aktieselskaber.

² Beløbet afspejler særligt, at man nedsatte Nukissiorfiits anlægsudlån med 100 mio. kr., hvilket regnes som en indtægt. Midlerne overførtes til et nyt A/S, som skal etablere en ny atlanthavn i Nuuk.

Af ovenstående tabel kan man umiddelbart udlede flere forhold:

- a. Siden 2012 har den i finansloven budgetterede anlægsramme udvist en *faldende* tendens. Men i den samme periode har de offentlige samlede udgifter generelt været *stigende*. Med andre ord bruges en stadig stigende del af de offentlige udgifter til de løbende driftsudgifter og i mindre grad til de anlægsinvesteringer, som *kan* skabe et positivt samfundsøkonomisk afkast, hvis man ellers investerer de rigtige steder.
- b. Anlægsrammen har udvist en generelt meget skiftende størrelse. Udsvingene fra år til år har været på op imod 150 mio. kr. Disse meget store udsving kan næppe være til nogen fordel for anlægsbranchen, der på denne måde jævnligt må afskedige og ansætte medarbejdere. Hermed begrænses byggebranchens muligheder for at opbygge den kerne af faste og stabile medarbejdere, der kan sikre høj produktivitet i samtidig høj kvalitet, og på denne vis begrænse byggesjusk.
- c. En uhensigtsmæssig stor andel af den samlede anlægsramme sker via tillægsbevillinger i løbet af finansåret. Udover at dette budgetmæssigt synes uhensigtsmæssigt og i manglende harmoni med princippet om at Finansloven skal udtrykke Inatsisartuts samlede prioritering, hvilket naturligvis hører under Finansudvalget, er denne form for budgettering med til at fremme de negative forhold, som omtales under pkt. b ovenfor.

Anlægsudvalget skal opfordre Finansudvalget til at indgå i en dialog med Naalakkersuisut på baggrund af ovenstående foreløbige konklusioner. Der kan uden videre identificeres store anlægsønsker og anlægsbehov i hele landet, og en generel løbende reduktion af den offentlige anlægsramme år for år grundet stigende udgifter til drifts- og ikke mindst tilskudsbevillingerne vil uundgåeligt begrænse mulighederne for at realisere disse anlægsønsker.

Anlægsudvalget er herudover bekendt med, at anlægsbranchen og brancheorganisationerne igennem flere år har udtrykt et ønske om mere stabile rammer omkring det offentlige byggeri, og ovenstående tal synes at understøtte disse synspunkter.

Der observeres generelt flere anlægsopgaver, der er udbudt i hoved- eller totalentreprise. Hvilke erfaringer har man gjort i den forbindelse om fordele og ulemper i forhold til priser?, kvalitet i leverancen?, leveringstidspunkt i forhold til aftale?, beskæftigelsen?, virksomhedernes muligheder for at optage lærlinge? Og endelig andre erfaringer?

Anlægsudvalget er bekendt med den seneste landsplanredegørelse og imødeser, hvorledes denne bliver implementeret i den prioriteringsmæssige beslutningsproces.

Hovedkonto 83.30.13 Landsdækkende institutioner

På nærværende hovedkonto er særligt foreslået afsat i alt 51,2 mio. kr. fordelt over finans- og overslagsårene til etablering af et landsdækkende handicaptræningscenter (Projekt nr. 080.40.054).

Herom anførte Anlægsudvalget senest, at:

Det fremgår af projektbeskrivelsen, at dette center skal omfatte IPIS, et genoptræningscenter og en hjælpemiddelcentral. Det fremgår videre, at centret skal placeres i Sisimiut. Om baggrunden for denne placering anføres det i projektbeskrivelsen: *"Det er endvidere valgt, at institutionen placeres i Sisimiut ud fra den betragtning, at det er gavnligt for samfundet at sprede investeringerne og kompetenceudviklingen ud i hele landet"*.

Anlægsudvalget støtter principielt op om, at de offentlige anlægsinvesteringer bør kunne omfatte alle dele af landet ud fra almene sagligheds- og behovshensyn. En beslutning om at placere det landsdækkende handicapcenter i Sisimiut forekommer dog ikke umiddelbart åbenlys. Det kan således ikke undgå at virke fordyrende for projektet, at IPIS skal flyttes til Sisimiut. Derudover er erfaringerne fra tilsvarende flytninger, f.eks. flytningen af NUKA A/S fra Nuuk til Maniitsoq eller flytningen af Polaroil A/S fra Maniitsoq til Sisimiut, at store dele af medarbejderstaben valgte at sige deres stillinger op i forbindelse med flytningerne. Dette omfattende videnstab har i begge tilfælde været til væsentlig skade for virksomhederne og medført tab, som har skullet dækkes af forbrugere og skatteydere. Derudover forekommer det åbenbart, at det vil være til fordel for et handicapcenter at ligge tæt på landshospitalet i Nuuk, hvor landets største andel af specialister, såsom fysio- og ergoterapeuter samt speciallæger må formodes at befinde sig – og ikke mindst patienter/klienter, som det hele må formodes at dreje sig om.

Anlægsudvalget skal derfor opfordre Finansudvalget til at stile skarpt på dette projekt og på placeringen af det, samt ikke mindst de meromkostninger, som den foreslåede placering vil medføre og sidst men ikke mindst de ulemper for landets handicappede, som placeringen kan tænkes at medføre. Som nævnt støtter Anlægsudvalget principielt op om geografisk spredning af de offentlige anlægsinvesteringer, men ikke hvis det medfører ulemper for handicappede eller risiko for væsentlige videnstab indenfor kerneområder, såsom hjælp til handicappede og svage personer.

Anlægsudvalget skal i stedet, såfremt målsætningen om geografisk spredning af anlægsinvesteringer skal opretholdes, anbefale, at der investeres i uddannelse, kollegier samt **økonomisk selv bærende infrastrukturprojekter, såsom vejanlæg, isolering af den offentlige boligmasse samt implementering af individuelle vand- og varmemålere.**

Anlægsudvalget er fortsat af den opfattelse.

Det er blevet bemærket af Anlægsudvalget, at hovedkontoen er steget fra 90,5 mio. kr. i overslagsårene i FL 2015 til nu 162,8 mio. kr. i overslagsårene. Dette er en ganske betydelig stigning, på godt 70 mio. kr. eller omkring 80 %.

På den baggrund vil Anlægsudvalget gerne have klarhed over, hvorledes denne stigning, i en tid hvor landskassen fattes midler, harmonerer med den gældende Gælds- og Investeringsstrategi?

Specielt ønsker Anlægsudvalget oplyst, om det er en korrekt antagelse, at der med nærværende stigning, investeres i yderligere driftsomkostninger frem for i nedbringelse af driftomkostninger, som anført og anbefalet ovenfor.

Hovedkonto 86.60.01 Sundhedsvæsenet

- a) Udvalget har bemærket, der er afsat 7,5 mio. kr. til en Konsultation i Illorsuit.
- b) Hvor mange m² forventes denne konsultation at have?
- c) Vil der være mulighed for at billiggøre opførelsen af den planlagte konsultation?
- d) Udvalget ønsker en redegørelse for processen indtil nu
- e) Vil det være muligt at renovere en eksisterende facilitet, som vil kunne benyttes til konsultationer?
- f) Vil eksempelvis servicehuset i bygden kunne renoveres eller ombygges med henblik på indretning af konsultation?
- g) Blev dette projekt igangsat under den nuværende eller den tidligere naalakkersuisoq for sundhed?
- h) Hvor mange timer forventes konsultationen at blive anvendt årligt?
- i) Kan naalakkersuisut bekræfte, at der i perioden 2011-2014 er sket en ændring i befolkningstallet i bygden fra 103 til 70 – altså et fald på ca. 30 %?
- j) Kan naalakkersuisut bekræfte, at såfremt der investeres 7,5 mio. kr. til servicering af ca. 70 borgere, så svarer det til, at der på landsplan anvendes ca. 5,5 mia. kr.? eller ca. 1,5 gange det årlige bloktilskud fra staten?
- k) Finder Naalakkersuisut denne prioritering af midlerne solidarisk?
- l) Såfremt Naalakkersuisut finder denne prioritering solidarisk, hvor mange midler finder naalakkersuisut så, at det vil være solidarisk at afsætte til det politisk drøftede lægehus i Nuusuaq/Qinngorput, Nuuk?

Hovedkonto 87.73.12 Reinvestering i havne og kajanlæg

- a) Udvalget har noteret sig, at der afsættes 25,2 mio. kr. i finansåret 2016 og i overslagsårene. I den forbindelse har udvalget undersøgt lidt historik og i den forbindelse bl.a. kunnet konstatere, at området gennem en længere årrække har været tildelt ganske beskedne beløb til renoveringsarbejder. Udvalget har videre bemærket, at man fra statens side tilbage i 1987 havde en årlig bevilling på 17,0 mio. kr. jfr. Folketingets 1986/1 LSF 28. Dette beløb vil fremskrevet til 2015-penge andrage ca. 31,7 mio. kr. Med andre ord er der en manko. Finder Naalakkersuisut at havne og kajanlæg er på et tilfredsstillende niveau aktuelt og at dette har været tilfældet i hele den periode, hvor området har været hjemtaget?
- b) Kan det uddybes, hvorfor der henvises til ændringsloven, Landstingsforordning nr. 2 af 27. marts 2006 fremfor til hovedloven, Landstingsforordning nr. 4 af 29. oktober 1999?
- c) Kan Naalakkersuisut i øvrigt bekræfte, at Inatsisartutlov nr. 9 af 3. juni 2015 er vedtaget og ikraftsat?

Hovedkonto 89.71.41 Nukissiorfiit, anlægsudlån, byggemodning

- a) Det oplyses, at Nukissiorfiit redegør for anvendelsen af bevillingen en gang årligt idet det indgår i Redegørelsen om Anlægs og Renoveringsfonden. Udarbejder Nukissiorfiit også en strategi for anvendelsen af de tildelte offentlige midler?

- b) Hvor anvendes byggemodningsomkostningerne geografisk? Og hvorledes prioriteres de forskellige områder?
- c) Det ønskes videre oplyst, om det opleves, at Nukissiorfiits byggemodningsproces overhaler/overhales af de kommunale byggemodningsprocesser? Kan det eksempelvis forekomme, at områder er kloakerede, men ikke har rindende trykvand?
- d) Hvilke initiativer indtænkes i øvrigt hos Nukissiorfiit for at investere i nedbringelse af driftsomkostninger?
- e) Har Naalakkersuisut overvejet om der i forbindelse med et eventuelt kommende søkabel til Aasiaat, anlagt af TeleGreenland A/S vil kunne lægges et højspændingskabel (eventuelt højspændt jævnstrøm, ofte betegnet HVDC (High Voltage Direct Current)) ned i samme omgang med henblik på at skabe yderligere forsyningssikkerhed og dermed nedbringe omkostninger til nødleværker samt generelt skabe sammenhæng i landets infrastruktur og bringe billig grøn energi ud til flere dele af landet?

Hovedkonto 89.72.11 Støttet privat boligbyggeri

- a) Hvad er status i øvrigt på den længe lovede boligreform?

Med venlig hilsen

Anders Olsen
Formand for Anlægsudvalget

Inatsisartut
Finans- og Skatteudvalg

Besvarelse af Finans- og Skatteudvalgets supplerende spørgsmål vedr. FFL
2016 til besvarelse onsdag d. 4. november 2015, kl. 12.00.

Brevdato: 04-11-2015
Sags nr. 2015-11011
Dok. nr. 5470833

Tak for de fremsendte spørgsmål omkring FFL 2016.

I det følgende gengives spørgsmål efterfulgt af besvarelse.

SPØRGSMÅL vedr. hovedkonto 70.01.01 Administrations- og projektudgifter
vedrørende anlægsområdet:

- a) "Hvornår forventes at de lejes som bebor ejendomme, der er ejet af Illuut A/S,
kan læse om deres lejerrettigheder i en lejelov frem for i en finanslov?"

Postboks 909
3900 Nuuk
Tlf.: (+299) 34 50 00
Fax: (+299) 32 52 86
E-mail: isan@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

SVAR: Tekstanmærkningerne til aktivitetsområde 70-72 vedrørende Illuut A/S er rettet mod Selvstyret som arbejdsgiver og giver Selvstyret hjemmel til at anvise boliger tilhørende Illuut A/S som personaleboliger for Selvstyret. Det fremgår også, at huslejen skal beregnes efter § 33 i Landstingsforordning nr. 2 af 12. maj 2005 om leje af boliger. Det vil sige at huslejen for Selvstyrets ansatte, som anvises en bolig hos Illuut A/S som led i ansættelsen hos Selvstyret, skal betale den fulde husleje, som beregnes i private udlejningsboliger og ikke som huslejberegningen i offentlige udlejningsboliger. Alternativt skulle Selvstyret som arbejdsgiver betale differencen mellem huslejen i offentlige udlejningsboliger og huslejen som beregnes i Illuut A/S boliger. Tekstanmærkningerne regulerer således ikke lejernes rettigheder. Lejernes rettigheder fremgår af Landstingsforordning nr. 2 af 12. maj 2005 om leje af boliger med senere ændringer.

BEMÆRKNINGER vedr. aktivitetsområde 80-89 Anlægsområdet

"Den offentlige anlægsramme for de senere år, forstået som de samlede offentlige bevillinger i Finanslovene for de enkelte år på aktivitetsområde 80-89, fremgår af følgende tabel:

Finansår ¹	Anlægsrammen i FL/FFL (mio. kr.)	Tillægsbevilling i TB-lov (mio. kr.)	Samlet anlægsramme FL+TB (Mio. kr.)
FFL 16	613,5		
FFL15-II	607,7	-	-
FFL15-I	679,0	-	-
FL14	778,9	131,4	910,3
FL13	779,4	-124,9 ²	654,5
FL12	946,4	78,2	1.024,6
FL11	937,4	174,0	1.111,4
FL10	757,6	1,5	759,1

¹ Bemærk: Tabellen tager ikke højde for eventuelle offentlige investeringer foretaget udenom finansloven, f.eks. via aktieselskaber.

² Beløbet afspejler særligt, at man nedsatte Nukissiorfits anlægsudlån med 100 mio. kr., hvilket regnes som en indtægt. Midlerne overførtes til et nyt A/S, som skal etablere en ny atlanthavn i Nuuk.

Af ovenstående tabel kan man umiddelbart udlede flere forhold:

- a) Siden 2012 har den i finansloven budgetterede anlægsramme udvist en faldende tendens. Men i den samme periode har de offentlige samlede udgifter generelt været stigende. Med andre ord bruges en stadig stigende del af de offentlige udgifter til de løbende driftsudgifter og i mindre grad til de anlægsinvesteringer, som kan skabe et positivt samfundsøkonomisk afkast, hvis man ellers investerer de rigtige steder.
- b) Anlægsrammen har udvist en generelt meget skiftende størrelse. Udsvingene fra år til år har været på op imod 150 mio. kr. Disse meget store udsving kan næppe være til nogen fordel for anlægsbranchen, der på denne måde jævnligt må afskedige og ansætte medarbejdere. Hermed begrænses byggebranchens muligheder for at opbygge den kerne af faste og stabile medarbejdere, der kan sikre høj produktivitet i samtidig høj kvalitet, og på denne vis begrænse byggesjusk.
- c) En u hensigtsmæssig stor andel af den samlede anlægsramme sker via tillægsbevillinger i løbet af finansåret. Udover at dette budgetmæssigt synes u hensigtsmæssigt og i manglende harmoni med princippet om at Finansloven skal udtrykke Inatsisartuts samlede prioritering, hvilket naturligvis hører under Finansudvalget, er denne form for budgettering med til at fremme de negative forhold, som omtales under pkt. b ovenfor.

Anlægsudvalget skal opfordre Finansudvalget til at indgå i en dialog med Naalakkersuisut på baggrund af ovenstående foreløbige konklusioner. Der kan uden videre identificeres store anlægsønsker og anlægsbehov i hele landet, og en generel løbende reduktion af den offentlige anlægsramme år for år grundet stigende udgifter til drifts- og ikke mindst tilskuds-bevillingerne vil uundgåeligt begrænse mulighederne for at realisere disse anlægsønsker.

Anlægsudvalget er herudover bekendt med, at anlægsbranchen og brancheorganisationerne igennem flere år har udtrykt et ønske om mere stabile rammer omkring det offentlige byggeri, og ovenstående tal synes at understøtte disse synspunkter.”

Det følgende besvarelse vedr. hovedkontoen er indhentet fra Finansdepartementet:

SVAR: Naalakkersuisut deler Anlægsudvalgets ønske om at have en passende og nogenlunde jævn anlægsaktivitet til at imødegå behovene i samfundet:

- Behov for dels at vedligeholde, dels at udbygge kapitalapparatet. Det er eksempelvis i form af offentlige bygninger og institutioner, herunder daginstitutioner, skoler, skolehjem og kollegier, sygehuskapacitet, ældreboliger og –institutioner, sociale institutioner, almennyttige boliger, bygninger der tjener kulturelle formål samt infrastruktur i form af havne og lufthavne. Disse aktiviteter må være behovsstyrede og bør så vidt muligt indgå i sektorplanlægningen på de respektive områder.
- Behov for at sikre en passende fordeling af den med nyanlæg, sanering og vedligehold forbundne aktivitetspåvirkning af samfundet. Dette med henblik på at sikre en rimelig erhvervs mæssig aktivitet i anlægssektoren i alle regioner, med deraf følgende indtjening, beskæftigelse og opretholdelse af lærepladser i anlægsbranchen lokalt, og på at undgå en større overophedning af økonomien. Fordelingen er således ikke alene et spørgsmål om den enkelte anlægssektor-

plans prioriteringer, men også en afvejning på tværs af anlægssektorplanerne for at sikre en rimelig geografisk balance i udmøntningen af disse.

Der er vanskeligt at lægge sig fast på en bestemt årlig størrelse af anlægsmidlerne på finansloven som værende mest hensigtsmæssig. Anlægsbevillingerne i et eller flere år kan påvirkes relativt meget, hvis der igangsættes meget store byggerier, som anlæg af vandkraftværker, nye lufthavne eller omfattende kollegiebyggerier. Sidstnævnte er en del af forklaringen på, at der i en periode var et særligt højt anlægsaktivitetsniveau.

Eksempelvis blev der i 2011 givet en tillægsbevilling på 141 mio. kr til kollegiebyggeri. Muligheden for dette var, at der i forhold til FL2011 blev forventet samlede ekstraordinære merindtægter fra a-skatter og udbytter fra selvstyrejede aktieselskaber på 160-200 mio. kr. på baggrund af en høj aktivitet indenfor olie- og mineralefterforskning. Der var dengang bred politisk enighed om at anvende del af disse merindtægter til en ekstraordinær anlægsindsats med henblik på at renovere og udvide kollegier og skolehjem rundt omkring i landet.

Princippet om at ekstraordinære indtægter fra eksempelvis olieefterforskning skal anvendes til uddannelsesbyggeri eller andre strukturforbedrende investeringer, der kan bidrage til at skabe en mere holdbar økonomisk udvikling, blev efterfølgende indskrevet i gælds- og investeringsstrategien fra 2012 og siden i mål og principper for Naalakkersuisut's økonomiske politik. Det forventes indeholdt i det kommende forslag til ny budgetlov, der forventes forelagt i 2016 i Inatsisartut. I det lovforberedende arbejde indgår endvidere overvejelser omkring, hvor stor en andel anlægsbudgettet som minimum bør have af den samlede finanslov.

Det afsatte beløb i et givent finanslovsår er imidlertid ikke et udtryk for den forventede anlægsaktivitet i året. Anlægsaktiviteten afspejles mere retvisende af det årlige afløb fra Anlægs- og Renoveringsfonden, som giver et følgende billede for perioden 2010 til 2014, jf. nedenstående tabel angivet i mio. kr.

År	2014	2013	2012	2011	2010
Anlægsaktivitet	415	773	1066	958	963

Kilde: Regnskaber for Landskassen perioden 2014 – 2010.

Ifølge Landskassens regnskab for 2014 lå aktiviteterne i perioden 2007-2009 på omkring 700-800 mio. kr. årligt og i perioden 2001 til 2006 på 500-600 mio. kr. om året.

Det lave aktivitetsniveau i 2014 har betydet, at der efter flere år med et større afløb fra fonden end de årlige anlægsbevillinger igen er sket en forøgelse af beholdningen i fonden. Denne var ved udgangen af 2014 på i alt 1.090 mio. kr.

Naalakkersuisut er som tidligere anført enig i behovet for en bedre styret udvikling af anlægsområdet. Ud over arbejdet med anlægssektorplaner er der derfor som beskrevet i FFL 2016 og Landsplanredegørelse 2015 ved at blive indfaset et såkaldt 2-delt bevillingsprincip, der gradvist skal imødegå og nedbringe ophobning af midler i Anlægs- og renoveringsfonden.

Naalakkersuisut vil frem mod Landsplanredegørelsen 2016 indgå i en yderligere dialog med kommunerne, større infrastrukturselskaber og Grønlands Erhverv om, hvordan

anlægssektorplanlægningen kan styrkes yderligere, blandt andet med afsæt i anbefalingerne fra det store anlægsseminar i 2014.

SPØRGSMÅL: "Der observeres generelt flere anlægsopgaver, der er udbudt i hoved- eller totalentreprise. Hvilke erfaringer har man gjort i den forbindelse om fordele og ulemper i forhold til priser?, kvalitet i leverancen?, leveringstidspunkt i forhold til aftale?, beskæftigelsen?, virksomhedernes muligheder for at optage lærlinge? Og endelig andre erfaringer?"

SVAR: Anlægsopgaver er som udgangspunkt udbudt i fagentreprise, tillige med mulighed for sideordnet bud i stor- eller hovedentreprise. Dette pga. erfaringen viser, at det sjældent indkommer tilbud til hvert fag, hvor der derimod som regel indkommer tilbud til hovedentreprise. Erfaringen viser ligeledes at, de projekter der kun bliver udbudt i fagentreprise, medfører som udgangspunkt langt højere samlet anlægssum end projektets budgetramme og overslag, hvor licitationen efterfølgende er annulleret. Derudover viser erfaringen at, de projekter der udføres i fagentreprise, medfører som regel yderlige uforudsete omkostninger til projektet end planlagt, samt forsinkelser i oprindelige tidsplaner.

Anlægsprojekter der udføres i stor- eller hovedentrepriser, giver langt bedre koordinering mellem diverse fag, som atter medfører større kvalitet af udførelsen. Den bedre koordinering fremkommer i projekternes stabile økonomi, samt overholdelse af tidsplaner og afleveringsterminer. I stor- og hovedentreprise er entreprenøren under pres til at aflevere byggeri af god kvalitet, idet risikoen og konsekvenser for fejl og mangler i byggeriet, alene berør på den ene hovedentreprenør.

Naalakkersuisut lægger vægt på innovation inden for byggeri i Grønland, både hvad angår byggemetoder og materialer. Herunder tages der bl.a. udgangspunkt i øget lokal beskæftigelse, samt udvikling af landets håndværker- og entreprenørstab.

Virksomhedernes mulighed for at optage lærlinge berør meget på stabile rammer omkring især det offentlige byggeri, som Udvalget rettelig påpeger, er længe blevet efterlyst af branchen. Naalakkersuisut har som led i implementeringen af stabilitet, indført i FFL 2016, et 2 delte bevillingsmodel på hvert ressortområde inden for aktivitetsområdet 80-89 Anlægsområdet. Erfaringer viser at der har været tendens til ophobning af midler, især på projekter hvor der udmøntet bevilling inden projektering og tilhørende overslag. Den 2 delte bevillingsmodel indebærer at, der i første omgang udmøntes en projekteringsbevilling, og efter endt licitation, kan der udmøntes midler til udførelse af projektet. Dette giver bl.a. bedre muligheder for tidsmæssig styring og fordeling af projekterne, samt bedre styring af bevillinger til hvert projekt.

BEMÆRKNING: "Anlægsudvalget er bekendt med den seneste landsplanredegørelse og imødeser, hvorledes denne bliver implementeret i den prioriteringsmæssige beslutningsproces."

Det følgende besvarelse på bemærkningen er indhentet fra Finansdepartementet:

SVAR: Naalakkersuisut hilser Anlægsudvalgets interesse for Landsplanredegørelsen og dens beskrivelse af sektorplanlægningens bidrag til at kvalificere den prioriteringsmæssige beslutningsproces velkommen.

Det er et af hovedmålene for Naalakkersuisuts arbejde med at få udformet rullende anlægssektorplaner sammen med relevante parter for at sikre en sammenhængende, løbende investeringsplanlægning, der dels har et længere perspektiv, dels går på tværs af sektorer.

Naalakkersuisut vil søge at skabe transparens i arbejdet med sektorplaner til gavn for blandt andre planlæggere og beslutningstagere i den offentlige sektor og i virksomhederne. Herunder vil Naalakkersuisut med passende mellemrum søge at holde både Anlægsudvalget og Finans- og Skatteudvalget orienteret om fremdriften i arbejdet med anlægssektorplaner, da disse planer i stigende grad ventes at kunne bidrage til at den politiske prioriteringsproces.

BEMÆRKNINGER OG SPØRGSMAÅL vedr. hovedkonto 83.30.13 Landsdækkende institutioner:

"På nærværende hovedkonto er særligt foreslået afsat i alt 51,2 mio. kr. fordelt over finans- og overslagsårene til etablering af et landsdækkende handicaptræningscenter (Projekt nr. 080.40.054).

Herom anførte Anlægsudvalget senest, at:

Det fremgår af projektbeskrivelsen, at dette center skal omfatte IPIS, et genoptræningscenter og en hjælpemiddelcentral. Det fremgår videre, at centret skal placeres i Sisimiut. Om baggrunden for denne placering anføres det i projektbeskrivelsen: "Det er endvidere valgt, at institutionen placeres i Sisimiut ud fra den betragtning, at det er gavnligt for samfundet at sprede investeringerne og kompetenceudviklingen ud i hele landet".

Anlægsudvalget støtter principielt op om, at de offentlige anlægsinvesteringer bør kunne omfatte alle dele af landet ud fra almene sagligheds- og behovs-hensyn. En beslutning om at placere det landsdækkende handicapcenter i Sisimiut forekommer dog ikke umiddelbart åbenlys. Det kan således ikke undgå at virke fordyrende for projektet, at IPIS skal flyttes til Sisimiut. Derudover er erfaringerne fra tilsvarende flytninger, f.eks. flytningen af NUKA A/S fra Nuuk til Maniitsoq eller flytningen af Polaroil A/S fra Maniitsoq til Sisimiut, at store dele af medarbejderstaben valgte at sige deres stillinger op i forbindelse med flytningerne. Dette omfattende videnstab har i begge tilfælde været til væsentlig skade for virksomhederne og medført tab, som har skullet dækkes af forbrugere og skatteydere. Derudover forekommer det åbenbart, at det vil være til fordel for et handicapcenter at ligge tæt på landshospitalet i Nuuk, hvor landets største andel af specialister, såsom fysio- og ergoterapeuter samt speciallæger må formodes at befinde sig – og ikke mindst patienter/klienter, som det hele må formodes at dreje sig om.

Anlægsudvalget skal derfor opfordre Finansudvalget til at stille skarpt på dette projekt og på placeringen af det, samt ikke mindst de meromkostninger, som den foreslåede placering vil medføre og sidst men ikke mindst de ulemper for landets handicappede, som placeringen kan tænkes at medføre. Som nævnt støtter Anlægsudvalget principielt op om geografisk spredning af de offentlige anlægsinvesteringer, men ikke hvis

det medfører ulemper for handicappede eller risiko for væsentlige videnstab indenfor kerneområder, såsom hjælp til handicappede og svage personer.

Anlægsudvalget skal i stedet, såfremt målsætningen om geografisk spredning af anlægsinvesteringer skal opretholdes, anbefale, at der investeres i uddannelse, kollegier samt økonomisk selv bærende infrastrukturprojekter, såsom vejanlæg, isolering af den offentlige boligmasse samt implementering af individuelle vand- og varmemålere.

Anlægsudvalget er fortsat af den opfattelse.

Det er blevet bemærket af Anlægsudvalget, at hovedkontoen er steget fra 90,5 mio. kr. i overslagsårene i FL 2015 til nu 162,8 mio. kr. i overslagsårene. Dette er en ganske betydelig stigning, på godt 70 mio. kr. eller omkring 80 %.

På den baggrund vil Anlægsudvalget gerne have klarhed over, hvorledes denne stigning, i en tid hvor landskassen fattes midler, harmonerer med den gældende Gælds- og Investeringsstrategi?

Specielt ønsker Anlægsudvalget oplyst, om det er en korrekt antagelse, at der med nærværende stigning, investeres i yderligere driftsomkostninger frem for i nedbringelse af driftsomkostninger, som anført og anbefalet ovenfor."

Det følgende besvarelse til bemærkningerne og spørgsmål vedr. hovedkontoen er indhentet fra Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender:

SVAR: Naalakkersuisut er enig med Anlægsudvalget i, at der ved placering af institutioner skal tages hensyn til meromkostninger, som placeringen af institutioner kan forventes at medføre. Naalakkersuisut anser dog ikke placeringen af et landsdækkende handicaptræningscenter i Sisimiut, som at medføre betragtelige meromkostninger i den forbindelse i forhold til en placering i fx Nuuk. Det skal ses i forhold til, at Sisimiut er landets næststørste by. Desuden kan en koncentration af offentlige institutioner i fx Nuuk også betyde meromkostninger i sig selv, da disse institutioner vil være i tæt konkurrence om den relevante arbejdskraft med andre institutioner med samme placering.

I spørgsmålet fra Anlægsudvalget forekommer det ikke at være en korrekt angivelse, at bevillingen for hovedkontoen skulle være steget fra 90,5 mio. kr. i overslagsårene i FL2015 til 162,8 mio. kr. i overslagsårene i FFL2016. Således er der afsat 48,0 mio. kr. i overslagsårene i FL2015, mens der tilsvarende er afsat i 88,9 mio. kr. i FFL2016. De angivne beløb fra Anlægsudvalget er dog korrekte, når der ses på tabellen i budgetbidraget. Men denne tabel indeholder midler bevilget i år før finansåret, hvorfor beløbene her er et dårligt grundlag for en sammenligning, da årsperioden for de bevilgede midler kan afgive, hvilket den da også gør i dette tilfælde.

Prioriteringen af midlerne for de enkelte hovedkonti for anlægsområdet tager ikke som sådan udgangspunkt i Gælds- og Investeringsstrategien i finanslovsperioden. Naalakkersuisut har en overordnet målsætning om, at der skal være balance mellem indtægter og udgifter i finanslovsperioden opgjort for DA-resultatet. Prioriteringen af midler under fx 83.30.13 Landsdækkende institutioner indgår i denne målsætning.

For så vidt angår Det landsdækkende handicapcenter omhandler hovedkonto 83.30.13 Landsdækkende institutioner (Anlægsbevilling) kun anlæg og ikke driftsomkostninger.

Der er på anlægskontoen desuden afsat nye midler primært til etablering af de fysiske rammer for indsatser der sigter på, dels at hjælpe unge ud af misbrugsproblemer, dels at styrke udredningsindsatsen, således at unge hurtigere kan anbringes i den rigtige foranstaltning. Herudover er der på kontoen afsat midler til påtrængende forbedringer af de fysiske rammer for enkelte institutioner.

SPØRGSMÅL vedr. hovedkonto 86.60.01 Sundhedsvæsenet

Besvarelsen vedr. hovedkontoen er indhentet fra Departementet for Sundhed.

- a) "Udvalget har bemærket, der er afsat 7,5 mio. kr. til en Konsultation i Ilforsuit."

SVAR: Det er korrekt, at der er afsat 7,5 mio. kr. i FFL 2016 jf. side 565. Beløbet er opgjort inden for en kort tidsfrist og bør kun udgøre 4,5 mio. kr.

- b) "Hvor mange m2 forventes denne konsultation at have?"

SVAR: Konsultationen bliver på ca. 90 m2. – den bygges således, at der er mulighed for overnatning til personale eksempelvis tandplejen til deres bygdebesøg.

- c) "Vil der være mulighed for at billiggøre opførelsen af den planlagte konsultation?"

SVAR: Ja, det forventes at den kan opføres for 4,5 mio. kr. Den planlagte konsultation forventes at blive billigere end først antaget, da der er fundet et byggefelt der ikke kræver særlig pilotering. Prisen er inkl. projekt, udbud, tilsyn, håndværkere og evt. nyt inventar mv.

Grundet beliggenheden er der stor usikkerhed i prisen, da det kan være svært at konkurrenceudsætte projektet.

- d) "Udvalget ønsker en redegørelse for processen indtil nu"

SVAR: Den nuværende konsultationen er opført på en tidligere mose og bygningen synker som følge af at permafrosten smelter. Der er forsøgt løbende forbedringer på denne bygning.

Byggemulighederne er undersøgt ved besøg i bygden og planløsninger er fundet i dialog med kommunen.

- e) "Vil det være muligt at reovere en eksisterende facilitet, som vil kunne benyttes til konsultationer?"

SVAR: Nej. Renovering af eksisterende den eksisterende bygning er ikke mulig da den er opført i en mose. Den nuværende konsultation er ved at synke og det er forsøgt at stoppe dette, men det er ikke muligt.

- f) "Vil eksempelvis servicehuset i bygden kunne renoveres eller ombygges med henblik på indretning af konsultation?"

SVAR: Servicehuset i bygden er en kommunal ejendom, mulighederne for ombygning af denne er ikke undersøgt. Der er i andre bygder forsøgt samarbejde med kommunerne omkring servicehuse. Dette har givet en række udfordringer.

- g) "Blev dette projekt igangsat under den nuværende eller den tidligere naalakkersuisoq for sundhed?"

SVAR: Projektet har i flere år været en del af vedligeholdelsesplanerne for finanslovskonto 34.10.02 Vedligeholdelse af Selvstyrets bygninger.

Projektet har ikke tidligere været et særskilt anlægsønske, men da der er opstået et behov for en ny opførsel er der søgt særligt hertil, idet projektet ellers vil udgøre 22,7 % af bevillingen på 34.10.02, hvilket er belastende idet der i forvejen er et vedligeholdelses efterslæb på ca. 40 mio. kr.

- h) "Hvor mange timer forventes konsultationen at blive anvendt årligt?"

SVAR: I henhold til sundhedsvæsnets ydelseskatalog er der tale om en bygdekonsultation med telemedicinsk udstyr. Medarbejderen er ansat i 40 timer ugentlig.

Der er mulighed for daglig kontakt med specialiserede fagpersoner på sundhedscenteret/regionssygehuset via Pipaluk/telekonference. Bygden modtager tjenstlige besøg af specialiserede fagpersoner (læge, sygeplejerske, sundhedsplejerske, sundhedsassistent, lægemiddelsvarlig) fra sundhedscenter/regionssygehus 3-4 gange/år.

- i) "Kan naalakkersuisut bekræfte, at der i perioden 2011-2014 er sket en ændring i befolkningstallet i bygden fra 103 til 70 – altså et fald på ca. 30 %?"

SVAR: I henhold til Grønlands Statistiks statistik var der pr. 1. juli 2011, 103 borgere og pr. 1. juli 2015, 79 borgere i Illorsuit. Der er tale om et fald på 23 %. $(103-79) \times 100: 103 = 23,3 \%$

- j) "Kan naalakkersuisut bekræfte, at såfremt der investeres 7,5 mio. kr. til servicering af ca. 70 borgere, så svarer det til, at der på landsplan anvendes ca. 5,5 mia. kr.? eller ca. 1,5 gange det årlige bloktilskud fra staten?"

SVAR: Befolkningstallet i hele Grønland er pr. 1. juli 2015 er 56.114.

En investering på 7,5 mio. kr. til 70 borgere vil svare til 6,0 mia. kr. på landsplan

En investering på 4,5 mio. kr. til 79 borgere vil svare til 3,2 mia. kr. på landsplan

Statens bloktilskud til Grønlands Selvstyre er i 2015 på 3,7 mia. kr. jf. finanslovens hovedkonto 20.05.40 Statens bloktilskud.

Forholdet mellem bloktilskuddet i 2015 og en investering på henholdsvis 5,5 mia. kr., 6,0 mia. kr. og 3,2 mia. kr. er henholdsvis 1,47 gange bloktilskuddet, 1,62 gange bloktilskuddet og 0,86 gange bloktilskuddet.

k) "Finder Naalakkersuisut denne prioritering af midlerne solidarisk?"

SVAR: I medfør af § 1 stk. 2 i Lov nr. 369 af 6. juni 1991 om sundhedsvæsenet i Grønland skal sundhedsvæsenet i tilrettelæggelsen af sit arbejde tilstræbe en ligelig adgang til sundhedsvæsenets ydelser uanset bosted.

l) "Såfremt Naalakkersuisut finder denne prioritering solidarisk, hvor mange midler finder naalakkersuisut så, at det vil være solidarisk at afsætte til det politisk drøftede lægehus i Nuusuuq/Qinngorput, Nuuk?"

SVAR: Et nyt sygehus/lægeklinik i Nuuk vil koste ca. 35.000 kr. pr. m². Den nuværende lægeklinik er 1.540 m². En tilsvarende lægeklinik vil således koste ca. 54 mio. kr.

SPØRGSMÅL vedr. hovedkonto 87.73.12 Reinvestering i havne og kaj anlæg

a) "Udvalget har noteret sig, at der afsættes 25,2 mio. kr. i finansåret 2016 og i over-slagsårene. I den forbindelse har udvalget undersøgt lidt historik og i den forbindelse bl.a. kunnet konstatere, at området gennem en længere årrække har været tildelt ganske beskedne beløb til renoveringsarbejder. Udvalget har videre bemærket, at man fra statens side tilbage i 1987 havde en årlig bevilling på 17,0 mio. kr. jfr. Folketingets 1986/1 LSF 28. Dette beløb vil fremskrevet til 2015-penge andrage ca. 31,7 mio. kr. Med andre ord er der en manko. Finder Naalakkersuisut at havne og kaj anlæg er på et tilfredsstillende niveau aktuelt og at dette har været tilfældet i hele den periode, hvor området har været hjemtaget?"

SVAR: Naalakkersuisut finder i overensstemmelse med Udvalgets spørgsmål, at der med den hidtidige bevilling ikke har været afsat tilstrækkelige midler til på ordentlig og forsvarlig vis at indhente det reinvesteringsbehov, der findes på landets havne- og kaj anlæg i dag. Med forslag til Finanslov for 2016 fremsættes forslag om en opskrivning af rammen for investering i havne- og kaj anlæg fra de hidtidige 18,7 mio. kr. pr. år til 25,2 mio. kr. pr. år.

Naalakkersuisut arbejder med færdiggørelsen af en 10-årig sektorplan på havneområdet, som f.s.v.a. reinvesteringsbehovet sigter mod en 10-årig regionaliseret vedligeholdelsesplan. Forudsætningen for realiseringen af denne er dels en øget bevilling svarende til de 25,2 mio. kr. hhv. en omlægning og sammenlægning af visse anlæg til multipurpose anlæg, der kan tilgodes flere formål. Det er Naalakkersuisuts vurdering, at den på FFL2016 afsatte ramme tilgodeser reinvesteringsbehovet i havne- og kaj anlæg.

b) "Kan det uddybes, hvorfor der henvises til ændringsloven, Landstingsforordning nr. 2 af 27. marts 2006 fremfor til hovedloven, Landstingsforordning nr. 4 af 29. oktober 1999?"

SVAR: Der bør rettelig henvises til Inatsisartutlov nr. 9 af 3. juni 2015 om havne, som erstatter Landstingsforordning nr. 4 af 29. oktober 1999 som ændret ved Landstingsforordning nr. 2 af 27. marts 2006. Naalakkersuisut vil til 3. behandlingen af

FFL2016 indarbejde denne ændring, således at der henvises til nugældende Inatsisartutlov nr. 9 af 3. juni 2015.

Således affattes første afsnit således:

Bevillingen afholdes i henhold til Inatsisartutlov nr. 9 af 3. juni 2015 om havne samt til Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 1 af 4. januar 2000 om havnereglement (havnereglementet).

- c) "Kan Naalakkersuisut i øvrigt bekræfte, at Inatsisartutlov nr. 9 af 3. juni 2015 er vedtaget og ikraftsat?"

SVAR: Ja.

SPØRGSMÅL vedr. hovedkonto 89.71.41 Nukissioffiit, anlægsudfån, byggemodning

Besvarelsen vedr. hovedkontoen er indhentet fra Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet, som har indhentet bidrag til besvarelsen fra Nukissioffiit.

- a) "Det oplyses, at Nukissioffiit redegør for anvendelsen af bevillingen en gang årligt idet det indgår i Redegørelsen om Anlægs og Renoveringsfonden. Udarbejder Nukissioffiit også en strategi for anvendelsen af de tildelte offentlige midler?"

SVAR: Anvendelsen af lånerammen sker i tæt samarbejde med kommunerne, som meddeler deres ønsker om byudvikling til Nukissioffiit. Distriktscheferne i de relevante distrikter vurderer sammen med kommunerne de tekniske løsninger til energiforsyning af nye områder.

Der udarbejdes ikke en egentlig overordnet strategi for anvendelse af lånerammen til byggemodning. I større byggemodningsprocesser som fx Qinngorput i Nuuk og Akia i Sisimiut udarbejdes imidlertid flerårige programmer eller flerårige samarbejdsaftaler med kommunerne for at sikre den bedst mulige udnyttelse af midlerne.

- b) "Hvor anvendes byggemodningsomkostningerne geografisk? Og hvorledes prioriteres de forskellige områder?"

SVAR: Der er afsat 15 mio. kr. til fordeling mellem kommunerne, som i 2015 (via KANUKOKA) er blevet aftalt fordelt blandt kommunerne med følgende resultat:

- Kujalleq: 2.102.744 kr.
- Sermersooq: 4.963.881 kr.
- Qeqqata: 2.625.029 kr.
- Qaasuitsuup: 5.305.346 kr.

Der er stor åbenhed fra Nukissioffiits side overfor at bruge ikke-anvendte midler på tværs af kommunerne. Ligeledes opfordres kommunerne til at koordinere deres midler internt, således at udnyttelsesgraden kan øges. Midlerne anvendes i henhold til kommunernes ønsker også til Nukissioffiits fjernvarmenet for at øge den miljørigtige anvendelse af restvarme fra kommunernes affaldsforbrændingsanlæg.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at der i finansloven er øremærket yderligere 15 mio. kr. til byggemodning i Qinngorput.

- c) "Det ønskes videre oplyst, om det opleves, at Nukissiorfiits byggemodningsproces overhaler/overhales af de kommunale byggemodningsprocesser? Kan det eksempelvis forekomme, at områder er kloakerede, men ikke har rindende trykvand?"

SVAR: Grundlæggende vurderes koordineringen med kommunerne at være tilfredsstillende, selvom der kan forekomme udfordringer eksempelvis i forbindelse med store udskiftninger af det tekniske personale ved kommunerne.

- d) "Hvilke initiativer indtænkes i øvrigt hos Nukissiorfiit for at investere i nedbringelse af driftsomkostninger?"

SVAR: I forbindelse med den langsigtede fornyelse af Nukissiorfiits infrastruktur tilstræbes, at anlæg kan fjernovervåges og eventuelt fjernstyres, hvilket potentielt mindsker nødvendigheden af lokal specialistbemanding på alle lokationer, hvilket i stigende omfang er en udfordring.

Den nye organisation fra januar 2014 med fem distriktsbyer, der fungerer som kompetencecentre, reducerer - sammen med centraliseringen af indkøb og øget brug af licitationer - omkostningsniveauet.

Implementeringen af Nukissiorfiits Aquutoq-ledelsesprogram skal styrke selvforsyningen af ledere og mindske personaleomsætningen og herigennem også billiggøre driften. I 2015 og 2016 gennemføres en omfattende opgradering af IT, der bl.a. skal muliggøre et systematisk arbejde med det løbende vedligehold af produktionsanlæggene. Centraliseringen af kundeservice frigør administrative ressourcer på Kysten, som fremover bedre kan aflaste det tekniske personale, så specialisterne i højere grad kan koncentrere sig om produktionen.

- e) "Har Naalakkersuisut overvejet om der i forbindelse med et eventuelt kommende søkabel til Aasiaat, anlagt af Tele Greenland A/S vil kunne lægges et højspændingskabel (eventuelt højspændt jævnstrøm, ofte betegnet HVDC (High Voltage Direct Current)) ned i samme omgang med henblik på at skabe yderligere forsyningssikkerhed og dermed nedbringe omkostninger til nødleværker samt generelt skabe sammenhæng i landets infrastruktur og bringe billig grøn energi ud til flere dele af landet?"

SVAR: Nukissiorfiit har ikke lavet konkrete undersøgelser af mulighederne for etablering af en HVDC-forbindelse i forbindelse med TELE søkabelforbindelsen til Aasiaat. Nukissiorfiit har dog tidligere undersøgt muligheden ved at føre en HVDC-forbindelse mellem Qaqortoq og Nuuk, da TELE etablerede søkabelforbindelsen på denne strækning. Dengang var vurderingen, at investering i et søkabel langt oversteg de potentielle besparelser, et søkabel ville kunne medføre.

Da forudsætningerne for etablering af et landsdækkende el-forsyningsnet, enten som søkabel eller som højspændingsledninger over land, stadig er de samme, vurderes det, at etablering af et søkabel mod Aasiaat vil medføre kraftig forhøjede omkostninger, som ikke modsvarer de gevinster, det vil medføre.

Generelt kan det siges, at etablering af en HVDC-forbindelse vil kræve voldsomme investeringer i ensretter/vekselretter-stationer i de byer, der skal tilkobles søkablet,

ligesom etablering af et elforsyningsseekabel på den pågældende strækning i forhold til vanddybder og meget store afstande er væsentlig mere omkostningsfuldt end etablering af traditionel dieselelforsyning, som det fx sker for nuværende i Aasiaat.

Før etablering af et landsdækkende el-forsyningsnet kan blive rentabel, skal der flyttes langt mere energi end det nuværende energibehov i Grønland. Samtidigt skal der i et eller flere forsyningspunkter langs seekablet være overskud af energi, for at disse elværker kan forsyne de andre byer med elektricitet. Da de eksisterende vandkraftværker alle er forholdsvis begrænsede i effekt, vil de ikke kunne producere tilstrækkelig energi til at kunne forsyne flere byer, end de allerede gør.

SPØRGSMÅL vedr. hovedkonto 89.72.11 Støttet privat boligbyggeri

a) "Hvad er status i øvrigt på den længe lovede boligreform?"

SVAR: Der er i forbindelse med vedtagelsen af FL 2015 indgået et forlig mellem partierne Siumut, Atassut og Demokraatit om en mere systematisk indsats for renovering af boliger. Der er således oprettet et renoveringssekretariat, der skal have fokus på udarbejdelse af Sektorplaner for Selvstyrets boliger. I år er påbegyndt Sektorplaner for Nanortalik, Qaqortoq, Narsaq og Aasiaat. Der vil herefter udarbejdes Sektorplaner for samtlige byer, hvor Selvstyret har boliger. Det er planen at kommunerne inddrages i arbejdet omkring spørgsmålet om evt. nedrivninger og nyanlæg. Det vil sted for sted blive klart, om der er boligbehov eller boligoverskud – og dermed om der skal bygges boliger og om der skal rives boliger ned – eller om der er behov for decideret byfornyelse, hvor gamle boliger rives ned og nye bygges op. Naalakkersuisut forventer således ikke, at der bliver en samlet reformpakke fremlagt for boligområdet, men at der bliver taget hånd om Selvstyrets boliger, sektor for sektor og sted for sted. Efter udmøntning af sektorplanerne skal det vurderes, om ejerskabet for boligerne skal revurderes. Naalakkersuisut har en dialog med KANUKOKA og kommunerne omkring overdragelse af ansvar for anlæg af boliger og institutioner til kommunerne. Herunder er der administrativt startet en møderække omkring boligområdet. Det er væsentligt at der bliver fælles fodslag for håndtering af boligområdet mellem Selvstyret og kommunerne. Det er særdeles vigtigt, at der bliver fundet en løsning, som er bæredygtig i forhold til den fremtidige løsning. Eksempelvis kan der være tale om at Selvstyrets boliger overdrages til kommunerne eller at kommunerne og Selvstyret indskyder deres respektive boliger i et regionalt boligselskab. Naalakkersuisut er af den holdning, at en langsigtet løsningen skal findes i fælleskab og kan ikke dikteres. Derfor vil Naalakkersuisut afvente resultatet af dialogen forinden løsningsforslag kan fremsættes.

Med venlig hilsen

Knud Kristiansen

INATSISARTUT

**Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked,
Handel og Udenrigsanliggender**

Dato: 29. oktober 2015

J.nr.: 01.31.11-00015

Finans- og Skatteudvalgets supplerende spørgsmål vedr. FFL 2016 til besvarelse onsdag den 4. november 2015, kl. 12.00 .

Finansudvalgets bemærkninger og spørgsmål:

Vedlagt fremsendes som bilag Erhvervsudvalgets bemærkninger til Finanslovsforslaget for 2016. Finansudvalget skal anmode Naalakkersuisut om at kommentere udvalgets spørgsmål senest på ovennævnte dato.

Med venlig hilsen

Jens Immanuelson
Formand for Finans- og Skatteudvalget

Til Finans og-Skatteudvalget
HER

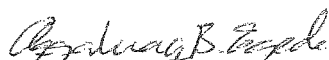
Dato: 13. oktober 2015
J.nr.: 01.36.02.05-00131

**Finans og - Skatteudvalgets høring af Fagudvalg i forbindelse med finanslovspro-
cessen.**

Indledningsvis skal Erhvervsudvalget takke for Finans- og Skatteudvalget for dets henvendelse til Erhvervsudvalget. Udvalget har gennemgået Finans- og Skatteudvalgets henvendelse og finder ikke anledning til kommentarer til de modtagne skrivelser fra Finans-og Skatteudvalget.

Erhvervsudvalget finder dog lejlighed til at henlede Finans- og Skatte udvalgets opmærksomhed på hovedkonto 64.10.27 og det forhold at bevillingen på denne hovedkonto skal anvendes til udvikling og markedsføring af storskalaprojekter, heriblandt Kvanefjeldsprojektet. Principielt set bør det vel være råstofoperatøren, der selv skal bære omkostningerne til forundersøgelser og markedsføring. Erhvervsudvalget skal på denne baggrund opfordre til at Finans-og Skatteudvalget undersøger, denne problemstilling i sit løbende arbejde med Finanslovsforslaget.

Med venlig hilsen

Aqaluaq B. Egede
Næstformand

Finans- og Skatteudvalget
her

Sendt via mail

Medlem af Naalakkersuisut for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggenders besvarelse af spørgsmål fra Finansudvalget til forslag til finanslov for 2016 for så vidt angår Erhvervsudvalgets til Finans- og Skatteudvalget den 13. oktober oversendte supplerende spørgsmål.

29-10-2015
Sags nr.

Postboks 1601
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 56 00
E-mail: isiin@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Hermed fremsendes medlem af Naalakkersuisut for Erhverv, Arbejdsmarked og Handels besvarelse af Finans- og Skatteudvalget supplerende spørgsmål som indgået fra Erhvervsudvalget den 13. oktober 2015 og videresendt hertil af Finans- og Skatteudvalget den 29. oktober 2015 med anmodning om en kommentar inden 4. november 2015 kl. 12:00.

Erhvervsudvalget skriver:

”Erhvervsudvalget finder dog anledning til at henlede Finans- og Skatteudvalgets opmærksomhed på hovedkonto 64.10.27 og det forhold at bevillingen på denne hovedkonto skal anvendes til udvikling og markedsføring af storskalaprojekter, heriblandt Kvanefjeldsprojektet. Principielt set bør det vel være råstofoperatøren, der selv skal bære omkostningerne til forundersøgelser og markedsføring. Erhvervsudvalget skal på denne baggrund opfordre til at Finans- og Skatteudvalget undersøger, denne problemstilling i sit løbende arbejde med Finanslovsforslaget.”

Finans- og Skatteudvalget har ved sin skrivelse af 29. oktober 2015 anmodet om en kommentar til det citerede.

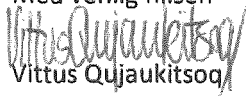
Svar:

Naalakkersuisut skal bekræfte at det ikke er hensigten at benytte kontoen til markedsføring af råstofprojekter. Storskalaprojekter kan omfatte forskellige projekttypen såsom energiintensive projekter eller råstofprojekter. Storskalaloven indebærer at der eksempelvis kan gives særlige vilkår til anvendelse af udenlandsk arbejdskraft på acceptable vilkår i anlægsfasen (hvis anlægssummen overstiger 5 mia. kr.).

Kvanefjordsprojektet er i denne sammenhæng alene nævnt som et eksempel på et storskalaprojekt. Det er således ikke tanken, at der over denne hovedkonto skal afholdes udgifter til markedsføring af råstofprojekter som sådan. Der tale om markedsføring af de vilkår der ligger i storskalaloven bredt, som en mulighed for at gøre Grønland mere konkurrencedygtig i anlægsfasen.

Inussiarnersumik inuulluaqquillunga

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Vittus Qujaukitsoq', written over the printed name.

Vittus Qujaukitsoq

INATSISARTUT

**Naalakkersuisoq for Natur, Miljø og
Justitsområdet**

Dato: 29. oktober 2015

J.nr.: 01.31.11-00015

Finans- og Skatteudvalgets supplerende spørgsmål vedr. FFL 2016 til besvarelse onsdag den 4. november 2015, kl. 12.00 .

Finansudvalgets bemærkninger og spørgsmål:

Vedlagt fremsendes som bilag Frednings- og Miljøudvalgets spørgsmål og bemærkninger til Finanslovsforslaget for 2016. Finansudvalget skal anmode Naalakkersuisut om at besvare udvalgets spørgsmål senest på ovennævnte dato.

Med venlig hilsen

Jens Immanuelson
Formand for Finans- og Skatteudvalget

Finans- og Skatteudvalget
Formand, Jens Immanuelson
Postbox 1060
3900 Nuuk

Dato: 13.10.2015
J.nr.: 01.37.02.29-00019

Frednings- og Miljøudvalgets tilføjelser til Finans- og Skatteudvalgets gennemgang af FFL 2016

Fagudvalget har følgende bemærkninger og tilføjelser til FFL 2016.

Frednings- og Miljøudvalget vil høre nærmere om hvilken planer Naalakkersuisut har i forbindelse med den årlige spildvarme der opgøres i forbindelse med besvarelse af til § 37 spørgsmål til Inatsisartutmedlem Anthon Frederiksen (PN) tilbage i 20. august 2015. (Bilag 1)

Naalakkersuisut har i deres besvarelse opgjort den samlede uudnyttede restvarmeproduktion fra dieselværker for 2014 som følger:

Uudnyttet restvarme i byerne	33.200 MWh
Uudnyttet restvarme i bygderne	23.100 MWh
Uudnyttet restvarme i alt	56.300 MWh

Udvalget bemærker at beregningsmetoden der er anvendt som baggrund fremstilles således:

Det er forbundet med usikkerhed at opgøre mængden af uudnyttet restvarme fra elproduktionen. Opgørelsen omfatter kun byer og bygder, som forsynes af Nukissiorfiit. Opgørelsen bygger på en antagelse om, at ca. 40 procent af energiindholdet i dieselolie, der bruges i et dieselelværk, omdannes til el, og en tilsvarende andel, ca. 40 procent, omdannes til varme. Tab under distribution er ikke inkluderet.

Naalakkersuisut svarede med at den uudnyttede restvarme var teoretisk set svarende til ca. 39 mio. kr. årligt. Hvorefter Naalakkersuisut yderligere forklarede med at opgørelsen kun omfattende byer og bygder som forsynes af Nukissiorfiit.

I forbindelse med spørgsmål 3 som lyder: Hvor meget er Qaanaaq's veludført ordning ved udnyttelse af elforsyningsanlæggets spildvarme værd omregnet til kroner, i gennemsnit om året ?

Svarede Naalakkersuisut følgende:

" I Qaanaaq benyttes restvarme fra elproduktionen til opvarmning via fjernvarme, men derudover bruges returvarmen i fjernvarmenettet til at smelte is til drikkevandsforsyningen i Qaanaaq. Det betyder, at restvarme kan udnyttes mere effektivt i Qaanaaq end i de fleste andre byer og bygder i Grønland, der ikke har samme behov for smeltet is til drikkevand.

Restvarme udgjorde 3.703 MWh i Qaanaaq varmforsyning i 2014. Hvis denne varmemængde skulle produceres ved brug af olie, ville dette have koste ca. 2,6 mio. kr. i omkostninger til brændstof, baseret på Polaroids nuværende brændstofpriser. Herfra skal fratrækkes omkostninger til investeringen samt drift og vedligeholdelse af anlægget mm.”

Udvalget har lagt mærke til at Naalakkersuisut i deres svar komme frem til, at der i mange steder ikke vil være praktisk muligt eller samfundsøkonomisk kan være rentabelt at udnytte restvarmen. Udvalget vil i den forbindelse høre nærmere om, at Naalakkersuisut har andre planer for at mindske et så stort tab på ca. 39 mio. kr. selvom man påstå at beløbet er teoretisk ?

Med venlig hilsen,

Michael Rosing,
Formand for udvalget

**Anthon Frederiksen, Medlem af Inatsisartut, Partii Naleraq
/-Her**

Ilanngussaq Bilag 1

Besvarelse af § 37 spørgsmål vedr. restvarme

Kære Anthon Frederiksen

Tak for dine spørgsmål om udnyttelse af restvarme fra dieseldrevne elforsyningsanlæg. Nedenfor har jeg besvaret dine spørgsmål enkeltvist.

1. Hvor mange kroner bruges der/går tabt i gennemsnittet om året ved spildvarme i primært oliedrevet elforsyningsanlæg?

Svar:

Jeg kan oplyse, at vi gør meget for at udnytte den overskydende varme fra elproduktion, som jeg i det følgende vil benævne restvarme.

I 2014 leverede Nukissioffiit 54.000 MWh varme baseret på restvarme fra dieselelværker. Til sammenligning kan oplyses, at der blev leveret rundt regnet 28.000 MWh fra affaldsforbrænding.

Den samlede uudnyttede restvarmeproduktion fra dieselværker kan for 2014 opgøres som følger:

Udnyttet restvarme i byerne	33.200 MWh ¹
Udnyttet restvarme i bygderne	23.100 MWh
Udnyttet restvarme i alt	56.300 MWh

Det er vanskeligt præcist at værdisætte restvarme, så den kan opgøres i kroner. En fremgangsmåde kan være at tage udgangspunkt i, hvad det koster at producere den samme mængde varme i et oliefyr, da det er denne form for varmeproduktion, som typisk vil kunne blive erstattet med restvarme.

Med den beskrevne værdisætningsmåde er værdien af den uudnyttede restvarme ca. 39 mio. kr. årligt². Denne værdi er dog teoretisk, og den inkluderer ikke omkostninger til

¹ Det er forbundet med usikkerhed at opgøre mængden af uudnyttet restvarme fra elproduktionen. Opgørelsen omfatter kun byer og bygder, som forsynes af Nukissioffiit. Opgørelsen bygger på en antagelse om, at ca. 40 procent af energiindholdet i dieselolie, der bruges i et dieselelværk, omdannes til el, og en tilsvarende andel, ca. 40 procent, omdannes til varme. Tab under distribution er ikke inkluderet.

² Baseret på en oliepris på 6,20 kr. pr. liter og en udnyttelsesgrad på 90 % i oliefyr.

20-08-2015
Sags nr. 2015-7445
Akt. nr. 878754

Postboks 1614
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 54 10
E-mail: paian@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

installation af ny teknologi, drift og vedligehold. Mange steder vil det ikke være praktisk muligt eller samfundsøkonomisk rentabelt at udnytte restvarmepotentialet.

For at udnytte restvarmen skal der opføres anlæg, der kan opfange overskudsvarmen og distribuere den i et fjernvarmenet. Det er bekosteligt at opføre et fjernvarmenet, og hvis varmen skal transporteres over længere afstande, vil der ske et varmetab undervejs. Dette medfører, at det mange steder ikke vil kunne betale sig at udnytte restvarmen, f.eks. hvis det er et lille anlæg med en begrænset restvarmeproduktion, eller hvis bebyggelserne ligger spredt, så der skal opføres et langt, og dermed dyrt, fjernvarmenet.

2. Hvilke planer har Naalakkersuisut for at opnå bedre udnyttelse af ubenyttet spildvarme?

Svar:

Naalakkersuisut har sammen med Nukissiorfiit og kommunerne fokus på at øge udnyttelsen af vores energiressourcer, hvilket bl.a. omfatter restvarme fra dieselelværker og affaldsforbrændingsanlæg, hvor det er rentabelt. Udnyttelse af restvarme har høj prioritet i forbindelse med byggemodning og renovering.

Nukissiorfiit er f.eks. ved at færdiggøre fjernvarmekort over de største byer. Disse kort kan kommunerne herefter bruge til at opdatere de tekniske detaljer i lokalplanerne, for at sikre at der så vidt muligt anvendes fjernvarme.

3. Hvor meget er Qaanaaq's veludført ordning ved udnyttelse af elforsyningsanlæggets spildvarme værd omregnet til kroner, i gennemsnittet om året?

Svar:

I Qaanaaq benyttes restvarme fra elproduktionen til opvarmning via fjernvarme, men derudover bruges returvarmen i fjernvarmenettet til at smelte is til drikkevandsforsyningen i Qaanaaq. Det betyder, at restvarme kan udnyttes mere effektivt i Qaanaaq end i de fleste andre byer og bygder i Grønland, der ikke har samme behov for smeltet is til drikkevand.

Restvarme udgjorde 3.703 MWh i Qaanaaqs varmforsyning i 2014. Hvis denne varmemængde skulle produceres ved brug af olie, ville dette have kostet ca. 2,6 mio. kr. i omkostninger til brændstof, baseret på Polaroids nuværende brændstofpriser. Herfra skal fratrækkes omkostninger til investeringen samt drift og vedligeholdelse af anlægget mm.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Mala Høy Kúko

Finans- og Skatteudvalget
/HER

Svar på spørgsmål fra Frednings- og Miljøudvalget vedrørende udnyttelse af restvarme fra elproduktion

04-11-2015
Sags nr. 2015 - 3278
Akt. nr. 1465741

Finans- og Skatteudvalget har den 29. oktober 2015 fremsendt Frednings- og Miljøudvalgets spørgsmål og bemærkninger til finanslovsforslaget for 2016. Udvalget beder om en beskrivelse af planerne for udnyttelse af restvarme fra elproduktion og henviser til min besvarelse den 20. august 2015 af § 37-spørgsmål stillet af Anthon Frederiksen, Partii Naleraq.

Postboks 1614
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 54 10
E-mail: paian@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Naalakkersuisut er optaget af, at overskydende varme fra elproduktion udnyttes bedst muligt. Det sker i høj grad i dag de steder, hvor der er anlagt fjernvarmenet. Der kan dog være steder, hvor det enten ikke er praktisk muligt eller samfundsøkonomisk rentabelt at udnytte restvarmen.

Den uudnyttede varme fra dieselelværker udgjorde 56.300 MWh i 2014, hvilket i besvarelsen til Anthon Frederiksen er værdisat til 39 mio. kr. Der er alene tale om en estimeret værdi af varmen i sig selv. Det skal ikke forstås sådan, at der er 39 mio. kr., der uden videre kan hentes og indgå i forsyningsøkonomien.

Det er afgørende for investeringer i fjernvarmenet, at det nødvendige kundegrundlag er til stede, så investeringerne kan afskrives. I nogle områder er energiforbruget så lille og bebyggelsen så spredt, at det ikke kan betale sig at etablere fjernvarmeforsyning fra elværket. Eksemplet kan være en bygd, der består af få 1-familieshuse, der ligger et godt stykke fra hinanden. Andre steder er kundegrundlaget sådan, at det er økonomisk rentabelt at etablere fjernvarmeforsyning, hvis det kan ske i forbindelse med andet anlægsarbejde. Det kan fx være ved renoveringer eller byggemodning.

Det har høj prioritet for Naalakkersuisut og derfor også hos Nukissiorfiit at følge udviklingen og sikre, at restvarmen udnyttes, når det er muligt og rentabelt. Det sker i samarbejde med blandt andre kommunerne og A/S Boligselskabet INI.

Naalakkersuisut vil i arbejdet med ændringer af prisstrukturen på energiområdet se på, om varmeprisen kan ændres, så incitamentet til at tilslutte sig fjernvarme bliver større. Det kan øge kundegrundlaget og mulighederne for at udnytte restvarmen flere steder.

Naalackersuisut er desuden optaget af at fremme brugen af vedvarende energi. Det kan mindske behovet for dieselelværker og reducere mængden af uudnyttet varme.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Mala Høy Kúko